

Vid Inbringningen.

M. g. t. får jag äran att på Mästarens tillsägelse öfverlemna denna Gesäll; jag hoppas, att Mästaren är med honom nöjd.

Vid Quartals hållande börjar Omskådnings-Gesällen:

M. g. t. får jag berätta, att uti denna Kongl. Residencestaden Stockholm, är det bruket, att om främmande Gesäller äro närvarande, de då sitta öfverst vid bordet. De öfrige af Gesällskapet intaga sjelfve sina säten.

För det första:

M. g. t. får jag äran berätta, att uti denna Kongl. Residencestaden Stockholm är det bruket, att alla Snickaregesäller sammankomma hvar halft år, för att hålla sina ordentliga qvartal, på det ifall något oordentligt är dem imellan förefallit, kan anmälas och icke förtigas.

För det Andra:

M. g. t. så är här ock det bruket, att om främmande Gesäller äro närvarande, man då betygar sin fögnad öfver deras ankomst, med hälsning på hela Gesällskapet vägnar, och låter dem sitta ofvan vid bordet, samt frågas, hvar de sist arbetat och hvad Mästare och Gesäller honom befallt.

För det Tredje:

M. g. t. så hafva vi ock artiklar gifne af Kongl. Commerce-Collegium och af Mästare och Gesäller godkände, hvilka skola vid hvarje qvartals sammankomst upläsas, på det hvar och en vet sig att rätta och för öfverträdelser att akta.

För det Fjerde:

M. g. t. så hafva vi ock en ordentlig antekningstalla, hvaruti alla Mästares namn äro inskrifna, hvilka då dem föreläsas hvar och en Gesäll bör gifva noga aktning på sin Mästares namn och svara, då det nämnes.

För det Femte:

M. g. t. så hafva vi ock en bok, hvaruti alla vanfräjdade Gesällers namn äro inskrifne och vid upläsandet hvaraf en hvar Gesäll bör noga gifva aktning, i fall en sådan skulle på en främmande ort anträffas, han straxt angifves och förmå honom resa hit och godtgöra, hvad han nedrigt brutit och således bli va förlit.

Vid omfrågan börjar Omskådnings-Gesällen:

M. g. t. Var mycket välkommen på Handtverkets vägnar,

Den främmande:

M. g. t. har jag den äran att aflägga tacksägelse och äfven anmäla från Mästare och Gesäller mycken hälsning på Handtverkets vägnar,

Omskådningsgesällen:

M. g. t. Hvarifrån var sista afresan?

Den främmande:

M. g. t. Från staden Stockholm eller den staden, där han sist arbetat.

Omskådningsgesällen:

M. g. t. Hvad var Mästares och Gesällers befallning?

Den främmande:

M. g. t. får jag svara, att Mästares och Gesällers befallning var att genom mig öfverlemna sin hälsning till hederlige Mästare och Gesäller; skulle mot förmodan annorlunda befinnas, måste de förmas dertill att estersöka hederliga vara, på det man vid ett bord kan roa sig med ett glas vin och låta dem hederlig anständighet vederfaras, för hvilket jag har äran att aflägga tacksägelse.

Omskådningsgesällen:

M. g. t. Är någon ting bekant mellan Mästare och Gesäller?

Den främmande:

M. g. t. får jag svara, efter frågan är ställd till mig, vet jag för denna gång emot Mästare och Gesäller intet annat, än hvad hederligt och anständigt är; skulle mot förmodan någon annat veta, stige han fram för lädbordet och anmäl sådant, medan Mästare och Gesäller äro tillsammans och Lådan öppen står, så vill jag svara, hvad en ärlig Gesäll ägnar och sedan vara tyst, tills frågan blir mig återställd.

Omskådningsgesällen:

M. g. t. för jag fråga, uti hvilken stad han undfått sitt Gesällnamn.

Den främmande:

M. g. t. får jag äran berätta, att jag undfått mitt gesällnamn uti den Kongl. Residencestaden Stockholm, och voro därvid närvarande hederliga Mästare och Gesäller, tror ock de äro det ännu, men skulle emot förmodan annorlunda befinnas, vore det mig okärt, att jag af dem undfått mitt gesällnamn imedertid var då min Pfaff (Pfaff?) eller Gesällgörare N. N. och minna bägge vittnen N. N. och N. N., dess medhjälpare N. N. Från

dessas fyra har jag undfått ett tecken, hvilket är detta

(Här finnes ett slags vapen eller embleme, sammansatt af ett par snickareverktyg, hyllar, borrhjull, limpottor, circular o. s. v., allt illumineradt och olika för hvarje gesäll.)

Det kostar mig så mycket som en veckolön eller något mera; skulle något fel därvid befinnas, så är Gesällskapet god och underrättat mig om detsamma samt tekna mig 2:ne annorlunda, det ena vill jag för mig behålla, det andra med hederliga Mästare och Gesäller förtära uti den stad jag finner bäst vara att erlægga något, som väl kan passa, men på nytt blifva Gesäll därvid finner jag mig ej, därför har jag hos Mästare och Gesäller allagt min tacksägelse:

Omskådningsgesällen:

M. g. t. får jag äran berätta, att uti denna Kongl. Residencestaden Stockholm är det bruket att till främmande Gesäller presentera Välkomsten, hvarvid anmärkes, att om han emottages och uti en drick utdrickes, betalar han därför intet; emottages han och ej utdrickes, betalas därför så mycket som Mästare och Gesäller för godt finna; men emottages han och drickes därur en hedersdrick, betalas så mycket som vanligt är.

Den främmande.

M. g. t. En hedersdrick begäres.

Omskådningsgesällen:

M. g. t. får jag äran presentera Välkomsten, såsom han mig och andra hederliga Gesäller är presenterad vorden. Deras skål, som infört bruket och nyttjandet af honom; deras skål, som ännu conservera bruket och nyttjandet af den samma; skål för vår hederliga Herr Ålderman; Herrar Bisittares och Lådmästares skål; Herrar Lådgesällers skål; skål för vår hederliga Vård och Vårdinna; skål för alle hederliga Gesäller som här arbeta; skål för alla dem, som resa till vatten och lands; eder och min skål härmed inneslutet; därmed vill jag hafva honom eder tillställd.

Den främmande:

M. g. t. Dricken är mig kär, men person som dricker ännu kärare.

Omskådningsgesällen:

M. g. t. för det första. Den som har något att anföra, han säge sin tanke, medan Mästare och Gesäller äro tillsammans och Lådan öppen står, på

det att den som rätt har måtte rätt vederfaras; den åter som befinnes brottslig måtte efter artiklarnas innehåll varda sakfäld.

Detta stycket varder 3:ne gånger upklappadt.

(Understundom finnes här egenhändig underskrift af den, som exemplaret tillhör. Någon gång träffar man namnet bredvid emblemet eller bomärket; ofta på titelbladet).

(Forts. o. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Smyrna åtnjuter ännu ett fullkomligt lugn. Men olyckligtvis inträffa trupper från alla håll, för att begifva sig till Tschesme, och polisen kunde, oagtadt all sin vaksamhet, ej förhindra att tre Greker blefvo sårade, hvilket likväl icke störde de andre. Porten har låtit utfärda nya högt stränga firmaner till Grekernas förmån. — Det är förvånande att återigen, i åsynen af de ännu rökande ruinerna af den ena öen, en annan, hittills stilla och fredlig, (Mitylene) rest sig. Detta sker i närvaro af en eskader, som är Herre öfver sjön, och midt emot en kust, som innehåller mer än 200,000 på egen bekostnad utrustade frivillige. På en enda dag hafva 4000 af dessa senare på en gång afgått. Ön räkitar 67 grekiska eller turkiska byar. De betydligaste äro Plumari och Ayasso, där endast Greker befinna sig. Dessa beggo byar hafva hissat upprorsfanan, och öens Pascha har satt sig i marsch emot dem. — Den 10 Maji stötte Capudan-Pascha på Insurgenterna, (som gjort en liten landstigning på Chios) och gaf en förärlig eld emot dem; men han var för långt borta, för att kunna uträtta stor skada; Grekerne sökte vidda hafvet, så snart Turkarne närmade sig, och undveko striden. Allt deras bemödande går derpå ut, att medelst sina brännare sätta turkiska flottan i brand. Så snart Capudan-Pascha d. 14 Maji afstod att vidare förfölja insurgenterne, som undkommo med sina snällseglande larryg, tog han sin kosa mot Samos. — Från Constantinopel skrifer man under d. 27 Maji: Sultanen har å nyo befallt utrustandet af en flotta. Capudan Pascha har redan d. 13 Maji afseglat till Moreas farvatten sedan han kvarlemnade 15000 Asiater. Likasom förr vid insurrectionens utbrott Phanarioternas släkter blefvo utrustade, så blifva nu de rika grekiska Handlande efter hvarandra förgjorde. Öfver de fångslade

handlandes öde från Chios, för hvilkas lif ministrarne gått i borgen hos Lord Strangford, har man nu visshet. Theodor Halli, Sante Rodocnacchi, och ett stort antal andre blefvo d. 15 Maji grymt afträttade. Deras brott bestod, så mycket man känner, blott däri, att de voro födda på Chios. Deras stora förmögenhet confiscerades och deras familjer försäldes. Allt har blifvit mördadt på Chios. Sjelfva Primaterne, som voro förvarade såsom gisslan, 78 till antalet, blefvo nedbuggna i slottet. Fransyska Consulu Digeon är nästan mäst att beklaga. Han hade begifvit sig till byarne och förkunnat turkiska amnestien, och tillika gått i borgen för Sultans nåd. Innevånarne aflämnade därpå sina vapen, hvarpå Asiaterne föllo öfver de tretton byarne och mördade allt. Familjen Maurocordato blef i synnerhet med de rysligaste plågor långsamt mördad. Ibland de såsom gisslan tagna personer, voro 3 Ärkebiskoppar, 4 Biskoppar och 23 andre höga ädelige. Turkarne störtade de Heste ned af fönstren från deras boningar, och de, som icke dödde, blefvo sedermera långsamt ombragte. — Reis Effendi har icke till Österrikiska och Engelska Ministrarne öfverlämnat någon ytterligare skriftlig förklaring, men väl i öfverensstämmelse med noten af d. 18 April, meddelat en afskrift af de ordres, han för ordningens återställande gifvit om Asiaternes återmarsch, men ingalunda om trupparnes totala utrymning af Fürstendömena. I denna ordres heter det, att man skall draga försorg, att hädanefter ingen ting må vederlaras de fattige; om de rike är ingen fråga. Först, sedan Hospodarer blifvit insatte, skola de europeiska trupparne anträda sitt återtag. Man vill för öfrigt veta, att Reis Effendi åter igen anfört besvär hos Lord Strangford emot Ryssländ, däröfver att Ryssarne på Asiatiska sidan hade besatt en liten fästning vid gränsen.

Spanien. Oroligheterna i Aranjuez hafva varit betydligare, än man trodt. Många personer blefvo arresterade. Den 3 Junii begynte åter oväsendet ännu häftigare, under sjelfva slottets fönster. Konungen, som från Balkongen tilltalade de usinnige, förmådde äntefigen stilla dem. En kuryr från Valencia, som d. 7 ankom till Madrid, medbragte den underrättelse, att civil- och militärauctoriteterna derstädes d. 3 om altonen fullkomligen återställt ordningen, och att krigsrätten förbehade processen emot de uproriske af d. 30 Maji. — Konungen har å nyo vägrat sin sanction å uphäfandet af Herrerättigheterna. Om Cortes nästkommande år åter igen antaga det, så får det, enligt constitutionen, äfven utan kunglig sanction, kraft

af lag. Cortes hafva beslutit uprättandet af nederlagshamnar, hvartill för det första blifvit förklarade: S. Sebastian, Bilbao, Santander, Corunna och Santa Cruz de Tenerifa. Då Cortes d. 10 Junii just hade beslutit, att 12000 man milis skulle sättas i activt stånd och afsändas till Pyreneerna, ankom ett kungligt budskap med förslag, att sätta 20,000 man i activitet. Detta öfverlämnades till krigs- och finans-utskottet. — I hela Andalusien råder fullkomligt lugn.

Frankrike. Monitören gifver nu autentiska; fastän icke officiella uplysningar rörande ändamålet med öfver militärrörelserna, som, förutan smittans afhållande, skall vara artilleriets förbättring, icke allenast vid Pyreneerne, utan äfven i alla fasta platser. Det heter vid slutet: Frankrike vill icke angripa någons oafhängighet och fruktar icke för sin egen; det är, hvad vi kunna försäkra. General Berton, jemte två andra personer, har i Saumur blifvit till fånga tagen af ett detachment karabinierer. Man ser således, att han aldrig kommit till Gibraltar, och denna utgång torde rycka slöjan från många misstankar, som man hittills hyst.

England. Den 19 Junii passerade i Öfverhuset de Westindiska och Amerikanska Handelsbillerne, som röra de gamla handelsstatoterna, varuinförseln och navigations-lagarne. Dessa högst vigtiga lagförändringar tråda således nu mera i verkställighet. I Ostindiska huset har halfårs-dividenden blifvit fastställd till $5\frac{1}{2}$ proc. Från China har man underrättelser ända till d. 19 Febr., hvilka låta hoppas en snar förlikning. Priset på guld har fallit till 77 s. 6 d. för unzet, $4\frac{1}{2}$ d. under myntpriset; en händelse, som högst sällan tilldragit sig, och icke allt sedan 1797. Den 20 emottogs med högsta glädje den vigtiga kungörelse från bankens sida, att den nu mera till 4 p:t vill discontera växlar, som icke löpa längre än 95 dagar. Cons. på räkning stego genast från $80\frac{3}{4}$ till $81\frac{3}{4}$. Den 21 börjades debatterna i Öfverhuset rörande katolska Peers-billeu. Växel-discontens nedsättande af banken från 5 till 4 proc. gjorde det lifligaste intryck på hörsen, ty denna åtgärd, som så länge blifvit yrkad af köp- och affärsmän jemte regeringen, väntades nu mera alldeles icke; den stod dock väl icke mer att tillbakahålla, då förmodligen med innevarande månads slut reductionen af Navy 5 p:ts skall vara fullbordad och således inga statsstocks mera finnas till 5 p:t, samt följaktligen en högre räntefot i handelsrörelsen icke med fog mera skolat kunna begäras.

STOCKHOLM,
Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

Thorsdagen den 11 Julii.

Något om ordenshemligheter i handverk.

(Forts. fr. N:o 14.)

Sådant är detta besynnerliga document. Ingen kan neka, att det i allmänhet är den eländaste drävel. Men det är just denna egenskap, som berättigar det till upmärksamhet — oberäknade ett par saker, som bättre fram skola betraktas —; ty det är ju bedrägligt, att den arbetande klassen skall uppehållas af och insölvvas i usla formler och ceremonier; att dess tid skall förstöras och dess upmärksamhet förvändas af ett alldeles hjärnlöst gyskel; att den skall vänjas att anse sig för en sluten orden och således få så mycket oböjligare skrånada. Ordens-vurmeriet, detta bedrägliga prof på sysslolöshet och tomhet, måste förlätas den rike, som icke vet, hvarmed han skall mördra en tid, den han i annat fall måste bortgäspa, kan icke förlätas handverkaren, hvars tid är för samhället dyrbar.

Ej eller bör man glömma den väsendtliga skilnad som finnes mellan de vanliga ordnarna och en dylik som den, hvars ceremoniel vi här meddelat. I en vanlig orden är ingen tvungen att ingå, utan den, som af sysslolöshet, nylikenhet eller kärlek till det hemlighetsfulla drifves dit, kan slippa, om han vill. Men i handverks-orden måste hvarje Gesäll infinna sig; och hvar och en, som icke är af skräet, kan aldrig där vinna inträde. Likasom Biskoparne och presterne i allmänhet, påstått smörjelsen vara en succession från Apostelen Petrus och, genom honom, från Frälsaren själf (så att ingen kunnat få en verklig invigning, utan af en förut invigd, hvilken åter fått den af en annan, o. s. v. tillbaka ända till religionens stiftare); så synes äfven Gesällerne räkna ett slags helig succession i sin invigning. Härpå syftar den besynnerliga ceremonien med Pfaffer, Gesällgörare och Vittnen. Endast af rättskaffens Mästare och Gesäller kan man vara invigd i det dyra kallet; men man underkastar sig dock ingen ny invigning, om ock några fel skulle vid ceremonien vara begångna, eller de invigande befinnas sedermera vara mindre hederliga. Detta bevisar, att

desses egenskaper likväl någon gång kommit i fråga, vid bedömande af förrättningens helgd.

Hvad måste följderna af allt detta blifva? Kan den, som från början vänjes vid ett ordensmässigt afskiljande från andra medborgare, någonsin blifva medborgare, i ordets stora betydelse, d. v. s. med allmänna åsigt af det helas väl? Kan han vänjas att betrakta sina rättigheter och skyldigheter i det stora ljus, hvori man bör betrakta dem, då man sätter dem under det allmännas rättigheter och bästa? Måste han icke fatta det begrepp, att lådan är hans fädernesland, ladmästare och lädgesäller, Omskådningsmästare och Omskådningsgesäller, Pfaffer och Skaffare de auctoriteter, hvilkas bifall är mer värdt än allmänhetens? Med ett ord, skall han icke tro, att något verkligt värde finnes i dessa futtiga formler eller, som de kallas, *Gewohnheiten*? Den, som lär sig att sätta värde på uselhet, lär sig ock så småningom att icke sätta värde på det vigtiga och verkliga.

Dessutom finnas i det anförda documentet verkligen spår till ett slags auctoritet, ett slags domsrätt, som lådan tillvällar sig öfver sina medlemmar; en domsrätt, hvilken troligtvis icke finnes grundad i de Artiklar, som äro "gifna af Kongl. Commerce-Collegio och af Mästare och Gesäller godkände". Vi vilja icke göra någon anmärkning öfver den bedrägligt enfaldiga tanken, att "Mästare och Gesäller godkänt," hvad en auctoritet föreskrifvit. Detta uttryck härleder sig visst icke från någon tanke, utan från en tanklöshet; men det kan ändock hos de unga enfaldiga ordensbröderna föranleda en tanke, den nemligen att ett dylikt godkännande vore af nöden, att Hrr. Mästare och Gesäller skulle kunnat underlåta att godkänna, om de behagat, med ett ord, att de utgöra en magt, som äger sjelf föreskrifva sig lagar, NB. äfven i annat än dylika ämnen, däri hvarje samkväm kan göra öfverenskommelser, som gälla, så länge de icke ingripa i någon af lagstiftande magten gjord lag. Det vore lustigt att se, hur man ville betrakta t. ex. ett byelag af bönder som samman satte sig att föreskrifva vissa vilkor eller receptions-ceremonier för alla dem, som ville sätta sig ned i byen.

Ännu märkvärdigare vore det att se utgången,

i fall de företogo sig att egenmäktigt uprätta ett slags domsrätt och utskicka emissarier kring landet, hvilka skulle kalla tillbaka, för att stå till rätta eller förlikas, alla dem, som byelaget ansett hafva sig förbrutit. Och hvad skulle man ändtligen säga, om det vore blott byemännens drängar och arbetare, som sammansatte sig till en dylik auctoritet, och försökte sådana ingrepp i den constituerade domaremagtens functioner eller i den enskildes rätt att förblifva oantastad, till dess han blifver det i laglig väg!

Imedlertid är detta, hvad gesällskapen tillåta sig. "Så hafva vi ock" (heter det, nemligen med gunstig tillåtelse) "en bok, hvaruti alla vanfräjdade Gesällers namn äro antecknade och vid upläsandet häraf en hvar bör gifva noga aktning, i fall en sådan skulle på främmande ort anträffas, han straxt angifves och förmå honom resa hitsamt godtgöra, hvad han nedrigt brutit och således blifva förlikt". Således finnes inom det lägbundna Sveriges landamären en hop samqväm, som behaga hålla svarta böcker (så lära de kallas), hvari medborgares, för brott otilltalade medborgares, namn finnas antecknade, såsom vanfräjdade? samqväm, som bebaga ålägga sina medlemmar att, såsom hemliga spioner, angifva de sålunda vanfräjdade personerna och stämna dem till en hemlig domstol? Det finnas således hemliga nästan, där en inför lagen obrottslig medborgares goda namn och rykte brännmärkes och mördas? eller där han, i fall han redan är af lagen straffad, ytterligare straffas och en hel corporation upmanas att förfölja honom, ehuru han försont sitt brott? Ett af de två måste det vara; och allt synes visa, att det icke är det sednare. Äga några sammanskockade gesäller att sjelfve förlika, hvad som är nedrigt brutet? eller äga de med detta namn brännmärka, hvad som icke förtjänar detta namn, hvad som kanske icke är vidare än ett brott mot corporations point d'honneur eller dess Gewohnheiten?

När man flyktigt ser på de anförda orden, tror man sig ej genast berättigad till så svåra misstankar eller anmärkningar; men man finner dem fullkomligt rättmätiga, då man något närmare betraktar saken. Af corporationer, som i hemlighet drifva sitt spel, kan man aldrig vänta sig handlingar, som alla fåla ljuset. En dylik corporation känner en stark frestelse att uphålla sig till domare öfver sina medlemmar; ett stort brott, om icke det största, blifver att sätta sig emot eller öfver corporationens föregifna heder och bästa. Är corporationen vidt utgrenad, så kan den motspänstige och misshaglige icke finna ett ställe, där

icke förföljarens långa armar hinna honom. Det skulle, med antagaude af den principe, som råder i de anförda orden, icke förvåna oss, om en dugtig Gesäll, som haft den olyckan att stöta sig med Gesällskapet, blefve hemligt angifven, förföljd och från arbete stängd, hvart häldst han komme, kanske till och med i främmande länder, där skrå-inrättningen ännu blomstrar. Det påstås, att saken icke gått därhän bland våra Snickare-gesäller, åtminstone icke i sednare tider. Men enligt principen kan det hända; och hvem svarar för framtiden? Några dylika exempel — och hvem vågar sedermera misshaga sina stallbröder? hvem vågar fördunkla dem genom skicklighet, flit, skäligt pris o. d.? Om stallbrödernas skäl till missnöje är grundadt eller icke, kan aldrig undersökas; hela operationen går i hemlighet. Det olyckliga öffret för skråhatet blifver föraktad, förföljd, kanske utsparkad, hvart han kommer — och kan aldrig fodra uprättelse; ty han ser icke den hand, som leder hämmen; han känner blott verkningarna.

Sålunda skall all friare utveckling i slöjderna, all egen och djerfvare tanke, all sann tållan förebyggas, så snart skråna hafva ett hemligt, ett för statsmagten oåtkomligt vapen att krossa hvar och en, som möjligen vore frestad att icke arbeta i skråets interesse och anda. — Detta är en följd af skråinrättningen; och att skråinrättningen är, om ej föranledd, dock åtminstone skyddad af skråordningen, att dessa missbruk således föranledas af nämnde författning, ehuru hon innehåller förbud emot dem, lär ingen kunna neka, som han ock tager till hjälp alla kläckare i Skåne.

Sjelfva handverksmästarne borde finna, huru fördärliga dessa gesällskap och gesäll-ordnar äro för dem. De få ej nytta andra arbetare än dessa ordensdröder, som äga så många tillfällen att sammansätta sig till arbetslöners höjande o. d. Hvad förebygger ett allmänt åståg af dessa flytt fåglar? Hvad håller dem till deras skyldigheters fullgörande? Haru mängen mästare är ej tvungen att anlita polisen, för att samla dem från krogarna till verkstäderna? Och detta onda vore ej på långt när så stort, om arbetarne ej vore ett band, en orden; om hvarje arbetare vore blott en enskild person, som berödde af sin skicklighet och flit, men icke utgjorde en länk i en stor kedja, hvilken sträcker sig öfver hela landet och kanske längre. Förstode mästarne sitt eget interesse, så skulle de aldrig gynna dessa nästen, desssa fådor, af hvilka de aldrig kunna vänta sig annat än förgelse. Endast minnet af att fördom hafva varit delaktig däri kan förvillan begreppet om den sanna egna fördelen,

